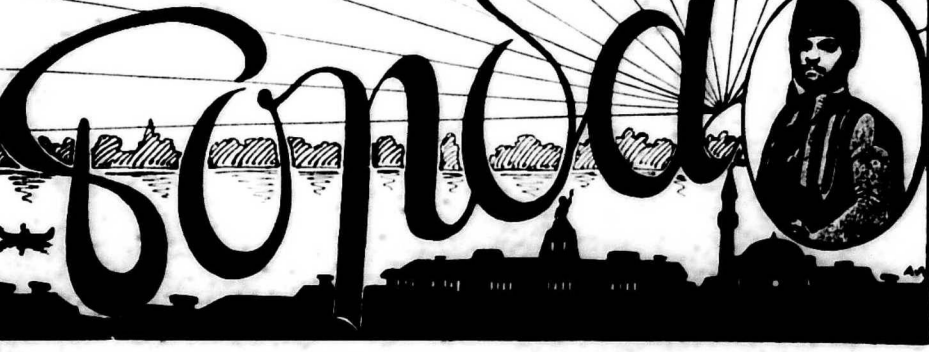

добруджанска

ДА СЕ РАБОТИ
ЗА ДОБРУДЖА
НЕ Е ПРАВО СА-
МО НА НЪКОЛ-
ЦИНА, А Е
ДЪЛГЪ НА
ВСИЧКИ.

ОРГАНЪ НА КОМИТЕТА ЗА ПРОПАГАНДА ПРИ РУСЕНСКОТО ПРОСВЪТНО
БЛАГОТВОРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО „ДОБРУДЖА“

Броятъ 2 лева

Абонаментъ за година 100 лева; за 6 месеца 60 лева
Редакция и администрация ул. „Тодоръ Александровъ“ № 17 а

Излиза седмично

ЗАЩО НЕ ВЪРВАМЕ

Най-последен тиранинът Братияно си отиде. Отиде си той сега не доброволно, както по-рано, а си отиде подъ силния и неудържимъ напоръ на народното недоволство, изразено тъй ясно и мощно в многбройнитъ протести и митинги на голъмото болшинство отъ ромънския народъ, въ лицето на най-големата и най-мощна политическа партия въ Ромъния — националнъ царанистиката.

Тоя начинъ на провалъ на едно ромънско правителство, е безспорно, едно събитие отъ голъмо значение за бъдещата вътрешна и външна политика на съедното кралство, защото, като първо от рода си въ историята на олигархична ромъния, то не може да не окаже влияние върху бъдещата вътрешна уредба на тая страна, а оттамъ и върху външната политика на сжщата. Тъкмо за тоя, именно, ние се интересуваме да знаемъ, каква ще бжде политиката на новото ромънско правителство по отношение на ония много милионни народности малцинства, които по силата на първо скроенитъ и несправедливи мирни договори, останаха да пъшкатъ подъ ромънски яремъ, а особено, какво ще бжде положението на българскитъ малцинства, които тъй жестоко се третиратъ и безмилостно пропъждатъ отъ своята родина Добруджа.

Новиятъ шефъ на ромънското правителство **ЮЛИУ МАНИУ**, като опозиционеръ, въ борбата си противъ тирана Братияну, често правеше извъление въ полза на малцинствата въ Ромъния. Преди две години, той направи яква и предъ българитъ въ Добричъ, не много отдавна, преди да дойде на власт, въ една публична сказка въ Букурещъ, той излъче и съ една специална програма по положението на малцинствата въ Ромъния, на които обещава права и свободи, достигнали дори до **народната автономия**, по подобие на хелославашко.

Тая програма че ще слѣдва той декларира и завчера, предъ журналиститъ въ Букурещъ, следъ като стана министъръ президентъ на Ромъния.

Ний, свикнали, обаче, на ромънски обещания и подлости не върваме, че Маниу ще бжде добросъвестенъ ромънски министъръ и че ще изпълни обещанията си, ако и да знаемъ дори, че въ неговия кабинетъ влиза и другъ единъ, още по-голямъ и по-радикаленъ защитникъ за подобряване режима на малцинствата въ Ромъния, а именно, неговия другаръ и съотечественикъ — **Вайда Воевода**, който въ разговоръ съ единъ български публицистъ бѣше казалъ, че ако би ималъ власт, би далъ права на всички малцинства чакъ до насъ Матапанъ въ Гърция, съ кантонно управление, по подобие на това въ Швейцария. Не върваме на Маниу още и за туй, защото знаемъ манталитета и психиката на ромънскитъ държавници, на които, той като брътв, не може да не прилича и защото въ сжщото това време, въ което той развиваше въ Букурещъ своята хубава теза за малцинствата, **единъ другъ първенецъ отъ неговата партия, на едно събрание въ Добруджа, съ възторжени думи говореше за тая хубава и мила наша земя и обещаваше на властитъ и цинцаритъ тамъ, че ще направи всичко възможно, за да бжде тая гасто населена съ ромъни и цинцари, за да може веднажъ за винаги да се промени нейния ликъ.**

А какво значи това? Това значи, че работитъ въ Добруджа и при Маниу ще си вървятъ тъй, както сж си вървели и при Братияну.

Какъ можемъ да върваме на приказкитъ на Маниу, когато неговитъ първи хора говорятъ тъкмо обратното на онова, което той обещава! Много естествено е, промее, че при това положение, ние не ще му върваме, нито пъкъ ще стоимъ съ скръстени ръце. Ние ще трѣбва да се боримъ. И ще се боримъ до тогава до когато не видимъ всички пришелци въ нашата родина изчезнали отъ тамъ и до когато слънцето на свободата напълно не озари цялата ни родна земя — отъ устието на Дунава до сегашната насилнишка граница.

Ив. П. Маринополски

НАШАТА ПРЕСА

Сако и Ванцети сж имената на двамата анархисти, които, преди около две години, американското правосъдие призна за виновни, като убийци и ги осъди на смъртъ и екзекутира. — Цѣль свѣтъ, обществено мнѣние, пресата, въ това число и нашата преса и частъ и отъ нашето обществено мнѣние, повдигнаха буря отъ негодувание противъ тая присъда на американския съдъ, считайки я несправъ, жестока и настояваха отмяняване на смъртното наказание на двамата убийци, за невинността на които, бѣ вънушено отъ заинтересовани хора, съденици и приятели на осъденитъ. Но не само това — шумни манифестации и тукъ тамъ агенти, пригласаха на протеститъ въ пресата. И нашата преса, както се изтъкна не остана назадъ въ това отношение. Дълго преди екзекуцията, тя ни осведомяваше — държеше ни въ течение на всичко каквото ставаше около тия хора, като често не забравяше да ни занимава и съ такива дребноти, които занимава тая преса жалка... Всичко това изтъкваме за да се види че въ тоя моментъ, когато не двама признати отъ единъ съдъ убийци, а цѣль народъ се убива, нашата преса мълчи. Тя не издигна гласъ на протестъ противъ завѣрвата, за да се чуе далеко и тамъ гдѣто трѣбва, че въ златна Добруджа, въ ограбения ни роденъ край, ставатъ работи ужасни, не подаващи се на описание, че въ нещастна Добруджа българското население не се измъчва само материално, като му се взема имота и се изхвърля гладно на улицата, но това население се бие убива, безцѣсти, тъй както никои до днесъ не е правилъ това. Не чува ли ти риданията на своя роденъ братъ, не вижда ли или не чува за безкраинитъ редици гладни голи и боси брати, които изтиканни отъ родни огнища, идатъ обиднели въ тоже бѣдна България? Нека ти да не ни занимава съ Сако и Ванцетови, съ разни дребноти и незначителни дѣла, а да защити нещастния си братъ — Нека ти да отвори залушенитъ уши на Европа, да разбудитъ заспалитъ съвѣсти на цивилизованата всѣтъ, който за Сако и Ванцети, двама докарани убийци, протестира, а забравя хилядитъ нещастни българи — добруджанци, които днесъ пъшкатъ подъ иго, такова, каквото историята не познава. — Нека тая преса като чукъ върху наковалина да бие на тия съвѣсти и да имъ каже че тѣ, великитъ победители съ технитъ „мирни“ договори въ които обковаха Родина ни, хвърлиха въ ужасъ хиляди наши брати, въ хищнитъ лапи на едно плъхо, което, нито чествъ воена и човѣшка знае, но което, само като скorpionъ се влива въ своитъ беззащитни жертви — да смучи тѣхния сокъ и да носи смъртъ. Ето задачата на нашата преса. — Тя нѣма да бжде упрекувана че раздухва умраза и готви войни. Пресата е длъжна да защити родния си братъ, да му помогне въ тежитъ минути, които той преживява днесъ. Стига вече мълчание. Добруджа гори, мжитъ сж нетърпими.

Вере

Божил Райнов

Какъ се ограбиха, разориха и отнеха овчарските къщи на българитѣ въ Добруджа

Подъ това заглавие и отъ горния авторъ, бивш учител и окр. управител въ гр. Силистра, в. „Национален Пощем“ публикува статия, която поради ценнитѣ и прави мисли, които съдържа, помѣстваме изцяло.

Освободителката Русия предаде Добруджа на Ромъния, срѣщу Бесарабия, която задържа за себе си, като лъже въ дѣлбата на плячката. Старата граница между България и Ромъния въ Добруджа не беше сжщата, която постанови Берлинския договоръ. Черното море съставляше източната граница на България, а на юг отъ Манкала, присъединена къмъ ром. територия, вървѣше по южната граница на Тулчанския санджакъ и свършваше на Дунава.

Нашитѣ северни съседи умѣло използвана всѣко вътрешно и външно заплитане, което България преживяваше: съ държавините превратъ, войната за съединението, беззаконните, размирицитѣ презъ регенството и т. н., та да отхвърлятъ границата си въ Добруджа все по на югъ. Това влашко намъкване бѣше достигнало до тамъ, че само 20-метра дължа гр. Силистра отъ ромънската граница и се спускаха откъмъ морето дори до надъ Каликра.

Кой даваше куражъ и насъскваше съседитѣ ни да навлизатъ въ България, въпреки установената граница, лесно се разбира, като се има предвидъ, съ коя държава се разправяше България за своята независимост, обединение и цѣлостностъ. Следъ балканската война стана ясно за всѣкого, защо се даде Силистра на ромънитѣ и защо руския царъ ходи на поклонение въ Кюстенджа, остави името си на полка, който първи навлѣзе въ България, да се сражава съ жени, деца и старци и даде на ромънския кралъ жезълъ, съ който сега се чулятъ главитѣ на българското население въ българска Добруджа. — Отъ завистъ и злоба, България да не бжде силна, гожда и независима на Балканитѣ, правѣха това освободителитѣ.

Българскитѣ правителства не желаеха да се разправятъ съ Ромъния за това нейно „мирно“ и неусѣтно проникване въ държавата ни, като считаха навѣрно, че България трѣба по-рано да разреши по-важнитѣ за нея въпроси откъмъ турската граница и като бѣха твърде много ангажирани съ прилагането на общиннитѣ за Македония реформи, тѣ считаха, че е отъ интересъ за България, да бжде добре съ съседитѣ си и на отстъпената частъ отъ Добруджа, се гледаше, като времененъ залогъ, за добро сѣдство.

Презъ това време, обаче, ромънитѣ прилагали системно, въ измѣнената българска земя, добре известната си политика, за колонизиране и поромънчване. И за достигане на своята цель — прокуването на българитѣ отъ Добруджа — не се спрѣха предъ никакво средство. Тѣй че тѣхното 40-годишно владѣние на Добруджа се ознаменува съ нечуванъ тероръ, спрякъ само отъ последната война, когато се окупира цяла Добруджа отъ българскитѣ войски.

Ромънската властъ се погрижи преди всичко да обезимоти вългарското население: така по-лесно можеше да го принуди да напустне родната си земя. Най-първо българитѣ бѣха лишени отъ черквитѣ, училищата и читалищата си и отъ тѣхнитѣ имоти. После, обработваната земя се обяви за държавна и всѣки собственикъ трѣбваше да установи съ турски тапи своето право, върху притежаната отъ него земя. Това, разбира се, не бѣ лесно, тѣй кето повечето къщи и чифлици се владѣха и стопанисваха отъ непознати

време, по наследство. Въ новата Добруджа земеделцитѣ си имаха крепоситѣ актове, издадени отъ българското правителство, съгласно закона за владѣние недвижимитѣ имоти, независимо отъ спечеленитѣ права по време и по наследство. Отъ друга страна пъкъ, поставенитѣ тамъ чиновници — най-безскрупулни и развалени личности, си служеха съ най-префинени средства за тормозене на местното българско население и особено това, което бѣ край границата. Пуснати бѣха въ ходъ разкарвания по разни власти за снабдяване съ нѣкакви позволителни, съставяха се актове за въображаеми престѣпления и бунтовничество; заведоаха се най-неоснователни искове и всичко това, следъ една бърза процедура, водеше до отнемане на имотитѣ, глоти, изгезания и пр. Тия отъ по-субелнитѣ и състоятелни българци, които се опитаха да отстояватъ правата си предъ централната властъ въ Букурещъ, бинаха разкарвани по разни сѣдилища и измукувани до последната си стотинка отъ влашкитѣ адвокати, безъ при това да получатъ нѣкакво упоставѣние и безъ дори да бждатъ разгледани процеситѣ имъ.

И тѣй, за късо време, ромънитѣ успѣха да опросятъ и прокудатъ отъ огнищата имъ хиляди български семейства, което пъкъ, повлече разорението и запалването на хубавитѣ и богати нѣкога балкански села: Жерана, Катуниша, Ичера, Градецъ, Мелвенъ и най-много на тѣй заслужила до освобождението ни гр. Котель, тѣй като тия селища имаха за главно и почти единствено занятие, овчарството и земеделството въ Добруджа. Отъ заможни ступани и земеделадѣлци, тия добри българци бѣха докарани отъ ромънската властъ до ратайство по чужди къщи и чифлици. Земитѣ на така прогоненитѣ българци се разпадоха на ромънски ветерани и разни чокои, снабдени отъ властитѣ съ нужнитѣ документи за узаконяване това тѣсно незаконно завладѣване на чужди земи. И ето че и въ Добруджа изникнаха муши, отъ типа на тия въ кралството. Освенъ тона Ромъния се погрижи и за съзлавянето, особено край границата, на редица заселища отъ преселени молдовани, мокани и др. навѣрно за по-голяма безопасностъ отъ страна на България.

Тая ромънска политика за заграбване и поромънчване и днесъ още се изпълнява, макаръ ромънитѣ и да порастаха съ чужди земи и население. Нашето правителство трѣбва да прелая тая стара сѣтка на Ромъния и да запази интереситѣ на българскитѣ земеделци и скотовъдци въ Добруджа. Законнитѣ наследници на ограбенитѣ и прокудени земеделци и овчари чакатъ съ нетърпѣние да имъ се признаятъ правата по наследство и да имъ се повърнатъ земитѣ, ако Ромъния иска да докаже, че е държава на рела, правото и справедливостъ.

Ромънитѣ днесъ правятъ сжщото и въ размѣръ на голѣми неспради и жестокости, за да принудятъ българитѣ да напуснатъ огнищата си и да забравятъ злата Добруджа. Неограничени госполари въ Добруджа съ патриотичнитѣ организации „Акшиуна Руманяска“ и „Културь-Патрией“. Българското население е изложено на преследване, ограбване и безчестие, предъ очитѣ бащи и мъже. Нашето обществено мнѣние, преса, м-ство на външнитѣ работи, мълчатъ и оставятъ работитѣ да взематъ други край. Свѣтътъ, трѣбва да разбере не нашитѣ съседи въ Добруджа, въ Македония и другде, незначитатъ наредитѣ на О. Н. и за малцинствата и че миритѣ на Балканитѣ се минира отъ алчни и въроломни победителитѣ!...

орждия и картечници, а дори видели и войници.

Единъ отъ военнитѣ параходи се опиталъ да стовари войски на северъ отъ Кюстенджа. Нѣколко десетки войници се качили на лодки и се отправили за ромънския брѣгъ, обаче се върнали въ парахода, следъ като забележали ромънския корабъ.

Ромънското военно министерство е разпоредило всички военни параходи да бждатъ

Свобода или смъртъ

Приятелство ли, добри сжселски отношения ли? Та съ кого ще правимъ приятелство? Съ тия които казатъ ежедневно съ автори на торжественитѣ убийства, на ония беззащитни хора, които по една случайностъ сж попаднали въ жестокия Нюйски миръ ли?

Та има ли още българци, които да искатъ съближение съ варваритѣ власи, съ убийците на братята добруджанци, на тия, които довчера лѣха своята кръвъ по бойнитѣ полета за отечествения олтарь?

Та има ли още безсъвестници, които да гледатъ какъ страда братъ добруджанецъ, да затварятъ очи предъ действителността и да усмихватъ на страхливцитѣ, които презъ 90 година бѣха прогонени до пределитѣ на Русия. Ще затварятъ ли още очи за да не видятъ това що става и каратъ роба да чака, да се подчинява още на влашкитѣ хайдуци и кръвопийци? Не, братя добруджанци, не слушайте тая стара песень, която се пѣе отъ десетки години. Това е само залагалка, която е страшно и позоръ за българина, който очудни своитѣ своите подвизи, съ своята славна минала история, който още се гордѣе съ своитѣ вѣрди деди, оставили коститѣ си за свободата на България и които сж умирали съ усмихнати уста, оставяйки на поколението завещане „Свобода или смъртъ“. По добръ да умре човекъ за отечеството си славно, отколкуто да се подчинява робски и да лази домѣтъ си умре като баба.

Стига вече толкова робство. На оржени братя! Нека свѣта и О. Н. се стреснатъ, нека варварина влахъ почувства нашия страшенъ ударъ, нашия протестъ; нека запалитѣ свѣсти на нѣкоя българци се разбудятъ и помислятъ, че робитѣ е лотиснатъ, че се ливневиная българска кръвъ въ българска земя безчестяетъ роднитѣ ни сестри, че се убиватъ невинни старци, разораватъ имоти, сжраня се векове.

Нека зляха почувства, че ний не сме свикнали на робство, подчинение, че въ мѣсто където Аспарухъ за първѣ пътъ основа българското царство има българци, които могатъ да защитятъ това свѣто мѣсто, люлка на славни борби за свободата ни, борби, които сж на яли, какъ сладко се мре за родината. Къде е сега Каралджата? Къде сж Левски, Ботевъ? Къде сж да чуятъ воплитѣ на своя измѣненъ народъ, да развѣятъ байрака на свободата да ни сплотятъ и поведатъ въ славната борба? Нѣма ли ей добруджанци, втори Каралжа, втори Ботевъ и Левски? Нѣма ли поне тѣхнитѣ хохове за да ни поведатъ къмъ слава и свобода? Чашата е препълнена вече; тѣхнитѣ дукати вигатъ лъцѣ нась зоватъ, ни къмъ борба; пѣятъ бунтовнички пѣсни, укривятъ ни наново и ни хвърлятъ въ неравната борба. Ний не трѣбва да се боимъ, защото ний имъ свобода безъ борба. Въ миналото нашето племе само се жертви е изкувало свободата и днесъ тѣ не трѣбва да ни плашатъ. И ний всѣки запомни написанитѣ съ кървави дукати заветъ на борцитѣ: „Свобода или смъртъ“ — смъртъ на врага.

Д. Калбурджиевъ

И Царибродско подъ пандурски режимъ

Младешята напуша бащинъ домъ Анкетата на сърбитѣ

На в. „София“ съобщаватъ отъ Царибродъ:

Предъ четири дена пристигнаха отъ Бѣлградъ четири инспектори на министерството на вътрешнитѣ работи. По тѣхно нареждане, околийскитѣ началници синва на конференция всички селски кметове отъ околията. Инспекторитѣ сж пратени отъ Бѣлградъ да узнаятъ, защо младежитѣ отъ селата емигриратъ. Има села, като Раденя, отъ които сж избѣгли всички младежи. Въ конференцията кметовете сж заявили, че това обезлюдяване се дължи на следнитѣ причини: не се позволява да се говори на български езикъ; не се позволява да се събиратъ въ къщи по пет-шест души, при какъвто да е случай; пандури свободно влизатъ въ къщитѣ и вършатъ произволи. Всичко това по младитѣ не могатъ да търпятъ и бягатъ

Опитъ за руски десантъ въ Ромъния

Тревогата въ Букурещъ — Ромънската флота бди.

Ромънскитѣ вестници пишатъ, че завчера, тамашъ всредъ министерската криза, между 2—4 часа сутринта, единъ рибарски корабъ забележалъ предъ Кюстенджа нѣколко чужди военни параходи, вържати руски. Ромънскитѣ моряци забележали въ тия параходи голѣми

Въ съюза на подписнатитѣ народи е техния залогъ за свободата

Балканскитѣ народи при прокарване своята националистическа политика особено при стремлението си да асимилират националнитѣ малцинства и претопятъ, сж си служили винаги съ нѣкати прийоми. Турцитѣ държаха славянскитѣ народи въ подчинение съ огънь мечъ, въ продължение на петь века; брцигѣ държаха подъ духовно робство славяноговоряща българския народъ, но да не погречи на последния да се освободи отъ това двойно робство. Защото, колкото повече се подтирка единъ народъ, толкова неговото желание и стремление за свобода е по голѣмо.

Нито съ убийства, нито съ палежи, нито съ единиченъ или масовъ тероръ и кървави убийства, може да се сломи духътъ на единъ народъ. Добруджанеца, който въ двадесетия векъ, жертва на безумни политически комбинации е полавенъ предъ страшно изпитание. Той намира предъ диалемата; да бжде или да не бжде; да живѣе ли или да умре! Продложенъ на адски мъки отъ влашки вѣластиници и безумци, убийци и кръвоубийци, той вика на помощъ хората на свободния духъ и борцитѣ за човешки права и свободи. Той не плаче, той не иска милост, защото разбира, че отъ тигъръ, кръвожадна зверъ, не може да чака помощъ и пощада, а отъ разни общества и народитѣ, не може да има каквато и да било надежда за спасение. Защото, не може и да чакашъ помощъ отъ хора, които сами създаватъ и коватъ

инструменти за потисничество. Кой държи въ подчинение тероръ и страшни мъки хиляди македонци, унгарци, бесарабчани? Кой държи и подтирка добруджанския робъ подъ ярма на най-безчовечното робство? Братияно до вчера, Маниу днесъ, Чемберленгъ, Поанкаре отъ десеть години наредъ! Нали добруджанския робъ отправи апели до тия фактори на европеиската политика; нали той съ крвави съзљи имъ разправи за теглата на добруджанското население; кой се вслуша въ неговия гласъ? Подписнатитѣ народи могатъ да извоюватъ своята свобода, само ако се осланятъ на своята сила, мощъ и бждатъ винаги готови за жертви въ борбата. Българина презъ турско робство на кого се наядваше? Нали на своитѣ сили и средства? Нали въ тая борба той даде хиляди скъпи жертви? А македонския робъ нали и до днесъ още върви по тая пъкъ за извоюване на своята свобода? Но въ съединението на общитѣ сили на подписнатитѣ народи е залогъ за освобождението имъ.

Подписнати, добруджанци, македонци, унгарци, бесарабчани и всички вий малки и голѣми продадени малцинства, жертва на алчността на голѣмитѣ народи, поведете обща задружна борба противъ вашитѣ мъчител!

Бждете винаги готови за жертви, защото нашия великъ революционеръ Ботевъ бе казалъ някога: Свободата не ще Екзархъ, а духътъ на Караджата!
Човекъ

равноправни участници; когато началото на справедливостта и равноправието на всички членове победятъ, тогава се напуснемъ сегашното си отрицателно становище. А до тогава, ще трбъва търпение. Вжидате, въ последнитѣ три години, нашитѣ възгледи не сж се изменили. Досега, въпреки не сме имали никаква причина да ги ревизираме“...

Какво е било въ Ромъния въ кабернието на протѣката

Единъ вестникъ въ Предяль, близкъкъ на г. Маниу, пише, че въ тоя край трескавото състояние е било, като презъ революциитѣ въ 1848 и 1918 г. Въ Басарабия селянитѣ, подтикнати отъ слуха за възможността на едно правителство Маниу, започнали да нападатъ властитѣ, опитвайки се да влзватъ въ притежание на държавнитѣ имущества, обещавани отъ години насамъ отъ анархичната кампания на националь-царнистката партия. Въ Предяль режоналистическата кампания е започнала да взема тревоженъ характеръ: чиновницитѣ, родомъ отъ старото кралство, сж заплашвани съ смъртъ.“

Селяни, привърженици на Маниу, наводнили треноветѣ, безъ да се отбиватъ дори въ гишетата за билети, както презъ време на олигархичнитѣ правителства, пжтувайки безплатно, съ простата целъ, да идатъ въ Букурещъ и да акламирятъ г. Маниу.

На много мѣста изъ Кралството сж станали смутове по селата, предизвикани отъ селяни противници на националь-царниститѣ-

Унгарци се олюлюко

София, 14. Въ Була „Иеша националния комитетъ е редактиралъ и отправилъ до О. Н. една петиция по неспазването на мирния договоръ отъ страна на Ромъния.

Унгария иска международна анкета за да се установятъ основателнитѣ искания на Унгария.

Колонизация на цинцаритѣ въ Добруджа

Подъ горното заглавие в. Дунавски Курьеръ“ (Ломъ) пише следното:

Откакто ромънитѣ по провинение на сждбата се настигна въ Добруджа, безъ да сж били победители, а се възползуваха отъ случая, че се намѣриха на страната на силния, съкъвша, въ сознанието имъ се е настали едно фатално съмнение — шупе, за сигурността на заграбената територия и ние вжидаме ежедневно да правятъ най-сиирепи и лишени отъ разумъ и човѣщина усилия, да се настанатъ „сигурно и за винаги“ въ Добруджа, безъ да подозиратъ, че сами се издаватъ предъ съвестъта на народитѣ, като узурпатори, а предъ добруджанския народъ се препоръчватъ, като врагъ, който трбъва да се изгони кога и да се всички средства!

Едно отъ най-сигурнитѣ срѣдства, за да стане Добруджа „за винаги тѣхна“ сж: колонизацията и съ цинцари и отнемането културнитѣ свободи и имоти на поробенитѣ добруджанци. Ромънската олигархия е побъркала пуслата и е попаднала въ печалната роля на схжински апашъ, за сметъ на едно минало, което бжде създавало за ромънитѣ името на културна държава, която можеше да бжде менторъ и водачъ на балканскитѣ си сѣеди.

Сега вече думата „власть“ е синонимъ на пѣщо подло, варварско и тало съединие. Ромънитѣ искатъ отъ оварцитѣ на Пинд-Планина да създадатъ заселници и „добри“ земеделѣци въ Добруджа, чрезъ които, да се измени настоящата и етническа физиономия, като прогонятъ вѣковнитѣ и ступани, чрезъ ограбване земята имъ. За цѣльта използуютъ единъ законъ, съставенъ отъ цинцарина Пинета, съ който обявяватъ земитѣ на частни ступани за мери — бивши държавни земи, макаръ и да вжидатъ, че тия земи нашия тамъ земеделѣцъ е култувалъ съ пари отъ турски изселници и ги е обработвалъ и аладѣ вече иждъ 1/2 вѣкъ.

А за да постигнатъ цѣлитъ си, сж измама събрали и скрили нотариялнитѣ и крепостни актове на народа. Това е едно разбойничество отъ страна на ромънитѣ властници, противъ което е трбвало българското правителство да рекламира предъ Обществото на народитѣ. Добруджанскитѣ българи и турци се биха за България въ двете войни, за да освобождаватъ брата македонцея!...

Ромънитѣ трбъва да резбератъ, че може нѣкога да имъ стане много горещо откъмъ северния сѣседъ — Русия, а нашитѣ отъ тукъ на момъ, за двадесетъ и четири часа се сметатъ въ Дунава всички пришельци цинцари и чомойски и филнстерски запартѣци, отъ които сега се вербува добруджанската власт.

Воемна диктатура въ Югославия Искатъ да сплшатъ хърватитѣ

Бѣлградъ, 14 ноември. Коршоещъ е избухилъ всѣка надежда за споразумение съ хърватитѣ. При все това радикалитѣ и демократитѣ били склонни да допустнатъ да се образува едно правителство на чело съ единъ генералъ. Този кабинетъ щѣлъ да бжде времененъ и щѣлъ да има за задача да произведе нови избори. Такъвъ кабинетъ ще бжде образуванъ при условие, че хърватитѣ ще се съгласятъ да работятъ съ него. Ако хърватитѣ упорствуватъ, Коршоещъ ще продалжи хегемонистическия режимъ.

Добруджанския бртѣв при Балчикъ и Каварна погледатъ

Изчезнала рѣка. Повредени селища.

Букурещъ, 15 XI. По Добруджанския бртѣв край Черно море, въ областъта на Балчикъ, Каварна и Екрене, се забелязва едно интересно природно явление. На много мѣста почвата е хлътна ла. Нивото на морето се е подигнало и е залѣло хлъталнитѣ мѣста. Рѣката, която минава край Екрене и се влива въ Черно море е изчезнала. Въ помнатитѣ по-горе селища има повредени къщи.

Турскиятъ външенъ министръ за малцинствата и за О. Н.

Ето какъ се е изказалъ турския министръ на външитѣ работи г. Теффикъ Ружиданбий, по въпроса за малцинствата и тоя за О. Н. предъ кореспондента на виеиския в. Neue Freie Presse“ На въпроса на дописника въ разбнната на населенята и за малцинствата, турскиятъ министръ, следъ като установява, че въ нѣкои балкански държави, като Югославия, Гърция и България, има значителни турски малцинства, а сжщо и въ Ромъния и Албания, продължилъ: „Разбира се, ние следимъ съ най-голѣмо внимание сждбата на тѣзи наши сънародници; ние имаме най-голѣмъ интересъ, шото въпроса за малцинствата — единъ отъ най-мъжнитѣ за нашата Европа — да намѣри своето справедливо разрешение. На драго сърдце ще подкрепимъ онова действие, което мѣри едно такова справедливо разрешение. Само ние имаме малцинства и въпросъ за малцинствата въ вѣрпки туй, ние застъпваме мисълъта, че малцинствата трбъва да останатъ вѣрни на своята държава, за което, като предварително условие, само по себе си се разбира справедливото отношение къмъ малцинствата и зачитането на тѣхнитѣ права като малцинства“ ...

На въпроса на дописника, дали не се е изменило становището на турското правителство да стои още вънъ отъ О. Н. министрътъ отговорилъ: „За сега сигурно. Естествено, ние се отнасимъ съ симпатия къмъ идеята О. Н. и нашето държане спрямо него е дружелюбно; въ вѣрпки това, ние искаме да го имамъ настрама отъ него. Обяснението на това е много просто. Обществото на народитѣ все още не може да бжде разглеждано като институтъ, който стои надъ партиитѣ въ решениата на който господствува началото на справедливостта. И днесъ още неговитѣ членове не сж равноправни фактори, и днесъ още О. Н. е ордане на държавнитѣ победители. Когато неговитѣ членове ще могатъ да бждатъ сметани като

АНГЛИЯ

за България и българинът

Лондонският вестник „Британия“ помества статия за България от английската пътешественица и писателка Розита Форбс, която недавна е направила една обиколка из страните на Югоизточна Европа.

България — пише г-жа Форбс — е най-свободната страна на Балканите, по отношение на религията. Тя е една трудова демокрация. Във петдесетте години отъ освобождението си отъ турското робство, което е траяло петъ века, българинът сж постигнали една организация, много по-висока отъ тая на тяхнигъ съседи. Българинът е здравият елемент на Балканите и той научи единъ горчивъ урокъ съ неизмънния си навикъ, да поддържа страната на губящицѣ,

Тукъ нѣма неприятелиски малцинства, но България е заобколена съ грамадни пространства отъ откъснати родини земи, въ които прѣобладава неината народностъ и която е безумно потъпкана.

Разбира се, българинът страда отъ „балканския дух“, духът на свадата и отплатата, но какво му остава друго, когато той е билъ доволно дълго ограбванъ и убиванъ? Да желее да се ярави на своитъ събди ли? Или да му остане гордостята.

Ако по-добро и по-логично третиране бѣ осигурено не неговиѣ сънародници въ Добруджа и Македония, българинът би билъ несъмнено една сила въ нормалното равнение на Балканите. Но до тогава, до когато ромънитъ „законно“ присвояват имотатъ на българскитъ малцинства на югъ отъ Дунава и единъ и половина милионъ македонски българи, подъ югославянска власт се преследват съ безумни насилия, не може да се очаква друго, освенъ изненади, всѣки моментъ.

Чуждата преса за ромънната въ Ромъния

ЛОНДОНСКИЯ „Таймс“ коментирайки образуването на новото ромънско правителство изказва надеждата, че г. Юлиу Маниу ще успѣе да се разбере съ Унгария. „Таймс“ е на мнение, че и г. Титулеску ще продължи мисията си.

ФРАНКУЗИЯ „Л'Омъ либр“ окачествява идването на г-нъ Юлиу Маниу, като действителна революция и то станала безъ кръвъ. Сжщия парижки в-къ много хвали новитъ министри отъ които седемъ сж трансилванци.

ИТАЛЯНСКИЯ печатъ тоже радостно посрещалъ вѣстятъ за идването на г-нъ Маниу, а особено ласкаво коментира извлиятиятъ му, че Ромъния ще следвала досегашната си външна политика.

ЧЕХОСЛОВАШКИЯ печатъ ласкаво коментира декларацията на новия ром. премиеръ.

Сръбският печатъ съобщава, че съставянето на кабинета Маниу е било посрещнато съ радостъ отъ опозицията въ Бѣлградъ. Първнтъ хора на земледѣлската пертия и демократитъ, коментиратъ живо декларацията на правена въ Букурещъ отъ новото правителство. Шефа на радикалиститъ г-нъ Манчекъ е казалъ на журналиститъ, че идването на земледѣлцитъ на властъ въ Ромъния е отъ голямо значение за Югославия. Югославянската опозиция не може да забрави обещанията на г-нъ Маниу. Но не е въпросъ г-нъ Маниу само да състави правителството, но да видимъ колко ще остане на властъ? Ние желаемъ отъ все сърдце да се създаде отъ земледѣлцитъ въ Ромъния единъ режимъ демократически.

Ехото въ Югославия отъ ромънната въ Ромъния

София, 15. Съ разрешението на ромънската кабинетна криза и идването на наш. цариниститъ на властъ, позициитъ на селско хърватската партия въ Югославия сж засилени твърде много.

Бѣлградското правителство за да предотврати възможнитъ усложнения, е решило да вземе драстични мѣрки противъ водителитъ на селско-хърватската партия.

Бележки и отговорки

Две минути мълчание въ полза на мира.

Вестникитъ съобщава, че завчера на 11 т. м., изъ цѣла Европа е билъ чествуванъ празникътъ на мира, като точно въ 11 часа навсежде всички граждани сж прекарали две минути въ абсолютно мълчание, съгласно установената отъ нѣколко години традиция отъ Съюза на дружествата за О. Н.

И ние поробнитъ се чудимъ, защо оше тая съюзъ за О. Н. въпреки многоробнитъ си конференции до сега, не е успѣлъ да направи нищо за облекчение халя на неоправданитъ,

А то било, защото тия наивни, но иначе добри люде, наредили по цѣла Европа, всички хора въ тая грѣшенъ материкъ, въ единъ определенъ день презъ годината, да пазятъ абсолютно мълчание въ тѣчение на двѣ минути, вмѣсто да наредятъ, всички будни хора въ съята, въ течение само на една минута, да ренватъ изъ едно гърло въ тая день и съ своя мощенъ и смелъ гласъ да пробудятъ заспалата съвестъ на тая попла и коварна Европа, която само за братство, равенство и свобода разправа, а все робство, умраза и тирания създава.

Не давъ минути, а цѣли десетъ години вече Европа мълчи като джбъ и то не въ полза въ мира, а въ полза на войната, драги миролюбци.

Не ги искатъ въ селото и тѣ питатъ за поповата къща

в. „Винторулъ“ отъ 14 подъ заглавие „Манифестацията на националь либералитъ въ Добричъ“ пише:

„Въ събота 10 тогу въ Добричъ се е състояло събрание на националь либералитъ отъ Калиакренския окръжъ, председателствувано отъ Енрико Войнеску. На събрание то сж присъствували Ал. Кузинъ и Т. Еремия. Следъ речитъ на ораторитъ, които изнесли „голѣмитъ“ заслуги, които е допринесла партията на Братизано, единодушно решихи и за въ бждаше да поддржатъ тая партия“. Б. Р. Старитъ ненаситни бандити мъчно имъ е да се разделятъ съ властята. Има ли днесъ добруджанецъ който да желее и роптае за връщането на властята на тия кръвопийци. Ние не вѣрваме. Това събрание е било на бандити и апаши които леятъ кървави сълзи за изгубената властъ. А истинскитъ жители на тая страна искатъ свобода, когато само ще си отдъхнатъ.

Паметникъ на Уйлсона въ Ромъния

Ромънскитъ вѣстници съобщава, че живущитъ въ Америка ромъни сж взеле инициативата, да се построи паметникъ на Уйлсонъ въ Алба Юлия.

И трѣбва, аслж, да му построятъ паметникъ! И то не единъ, а сто паметника трѣбва да построятъ ромънцитъ на Уйлсона, защото, ако не бѣше той да ги спаси, вѣтъръ щѣха да видятъ тѣ обединение и чужди земи, като Добруджа и Бесарабия.

Но, Уйлсонъ го нѣма вече. Той отдавна умря. Живѣе само духътъ на Караджата и той ще оправи онова, което Уйлсонъ обѣрка.

Първото решение на Ромънския министерски съветъ

Цензурата и военното положение въ Румъния отмиъненни

Букурещъ, 15. Министерскиятъ съветъ реши, следъ като се направятъ нѣкои предварителни разпоредби, да влигне цензурата и военното положение въ Добруджа, Бесарабия и Трансилвания.

Военното положение ще се задържи само въ пограничитъ мѣста въ една ивица отъ 10 км. Последното става по искането на генералния щабъ.

Пресата намира, че е безсмислено една голѣма частъ отъ населението въ Ромъния да се подлага на драконски режимъ.

Четете и разпространявайте в. „Добруджанска Борба“

Добруджански Народен Университетъ въ София

Откриването му. Протестътъ на Софийскитъ добруджанци противъ политиката на М-ръ Буровъ

Завчера въ неделя се е открилъ народния университетъ при Софийското дружество „Добруджа“, съ речъ отъ председателя на дружеството г. Ан. Стояновъ. Следъ тая речъ г. Ас. Господиновъ, членъ отъ изпитовнитъ комитетъ на добруджанската организация, ворилъ върху последнитъ събития въ Добруджа и издевателства надъ българското население тамъ.

Речта му била силна и аргументарна. Накрай, се гласувала резолюция, съ която се протестира високо срещу денационализаторския режимъ въ Добруджа и се заявява, че положението, създадено отъ царицкитъ жестокости е една опасностъ за мила Апелира съкъмъ О. Н. и другитъ междуродни институти и организации, да се възшата въ апела на добруджанци.

Осжда се българското правителство за политиката му на мълчание и дезинтересиране отъ съдбата на българското население въ Добруджа. Никакви съображения — казва се въ резолюцията — не могатъ да оправдаятъ тая политика на угодничество изразена по такъвъ сраменъ начинъ отъ министъръ Буровъ въ последнитъ му изявления

Хзъ живота на дружествата

БУРГАЗКОТО дружество миналата Недѣла устроило протестно събрание противъ румънскитъ зверства въ Добруджа.

РАЗГРАДСКОТО дружество е имало сжщо таково събрание и за сжщата цѣль отъ миналата недѣла.

ВАРНЕНСКАТА младежка група „Св. Караджа“, при тамкашното дружество, е издало позивъ до добруджанскитъ младежи въ България, съ които ги приканя къмъ солидарностъ и по активна дейностъ. На 24 т. м. сж урежда младежка конференция въ Шумена

Добруджанецъ, който не получава и не четє в „Добруджанска борба“ не е истински добруджанецъ. Ако имате такива изъ организациитъ тѣ трѣбва да бждатъ прогонени отъ тамъ и оставени да живѣятъ сами за себе си. Никаква помощъ на такива да се не оказва

Добруджанци,

Не посещавайте заведенията въ които не се получава в. „Добруджанска борба“

Ромънски краби

и тамъ като у насъ

Водителя на Нар. лига професоръ Н. Йорга, започна силна атака въ своя вѣстникъ „Намуръ Ромъ несъ“ противъ новото правителство на Маниу, наричайки го „Правителство на улицата“, правителство на умрала калъ.

Отгенинитъ земледѣлци начело съ Дръгва Луну ще работятъ самостоятелно и за сѣга сѣдържатъ резервирано.

Гоц. демократитъ настояватъ правителството да изпълни всички свои обещания.

Либералитъ сж решихи да участватъ активно въ предстоящитъ избори.

добруджанска

ОРГАНЪ НА КОМИТЕТА ЗА ПРОПАГАНДА ПРИ РУСЕНСКОТО ПРОСВЕТНО БЛАГОТВОРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО „ДОБРУДЖА“

Броят 2 лева

Абонаментъ за година 100 лева; за 6 месеца 60 лева
Редакция и администрация ул. „Тодоръ Александровъ“ № 17 а

Излиза седмично

ПО-ВЕЧЕ ДИСЦИПЛИНА

Следъ два дена — на 25 т. м., въ Буменъ се открива редовния конгресъ на добруджанската емиграция въ България.

Делегати отъ всички краища на страната, въ които братската земя е изгубила осиротелитъ добруджанци, ще се събератъ тамъ и следъ като изслушатъ и преценятъ дейността на върховния комитетъ на съюза, ще кажатъ своята тежка дума по положението на организацията и съобразно нуждитъ на освободителното движение и целитъ на съюза, ще начертаятъ пжтищата, по които тръбва да се върви за напредъ, за да се достигне до крайната цел — освобождаването на поробената ни татковина Добруджа.

Не за пръвъ път добруджанци се събиратъ на конгресъ и не за пръвъ път тѣ взематъ решения отъ естество, да ускорятъ освобождението на поробената си бащиния.

Това е вече дванадесети път и винаги, когато тѣ сж се подчинявали на тия решения и сж се въодушевлявали отъ желанието да се приложатъ тѣ на дѣло, сж се постигали резултати, които сж оправдавали възлаганитъ надежди.

А това ще рече, че предпоставката за успѣха на тия организационни решения е била на лице, или съ други думи, съществувала е дисциплина, безъ която, никаква успѣхъ въ една организирана борба е невъзможенъ.

Напоследъкъ, обаче, нѣколко отдѣлни единици отъ емиграцията, почнаха да вършатъ работи, които сж отицани на всѣка дисциплина и които сж отъ естество, да разслабятъ организационниятъ духъ и животъ, макаръ и въ незначителенъ размѣръ. Съ своитъ лични акции, тѣ спъватъ нормалния ходъ на движението и забавятъ денъ на освобождението. А това не бива да се допусна, още по-вече, въ една организация, каквато е нашата и спрямо такива тръбва веднага, безъ колебание, да се прилагатъ санкциитъ на устава.

Трѣбва веднъжъ за винаги да се разбере, че личната съвестъ не може да разпоречи по-горе отъ колективната съвестъ на организацията и, че въ интереса на

дѣлото и въ името на съюзната дисциплина, всѣки единъ е длъженъ, доброволно, безъ всѣко принуждение, безъ всѣкакво насилие, да се подчини на волята на всички.

Въ всѣко наше начинание, тръбва да има пълно единодушие, ако искаме да добиемъ резултати.

Разколичитъ, размърнитъ, които не се подчиняватъ на организационнитъ решения, тръбва да бъдатъ не само изхвърлени отъ организациитъ, като врагове на организираната борба, но още и наказани.

Комитетътъ

България и промѣната въ Румѣния Какъ гледатъ на нея българскитъ политически кръгове

Всрелъ ръководящитъ кръгове на българската външна политика царува огроменъ интересъ къмъ политическата промѣна въ Румѣния.

Тия кръгове следятъ развоа на събитията въ Румѣния съ голѣми симпатии и известни надежди. Надеждитъ се отнасятъ до едно понататъшно подобряване на българорумѣнскитъ отношения и на положението на българскитъ малцинства въ Румѣния. Въ София ни най-малко не се смѣта, че въ Румѣния е настаналъ нѣкакъвъ „хуритъ“ по подобие на младотурския режимъ въ Турция. Политическитъ борби на Юлиу Ману презъ цели 20 години, изключватъ това. Като човѣкъ на народа и на демокрацията, той ще иска да работи съ всички класи и инородни малцинства въ най-европейски либераленъ духъ. Що се отнася до Добруджа, българскитъ политически кръгове онакава престолящото смѣняване на цѣлата добруджанска лоша и коруптирана администрация, на която се дължатъ около 50% отъ бедствията на бѣлг. елементъ въ Добруджа. Такава мѣрка извънредно бързо би ускорило понататъшното приятелство между България и Румѣния. Въ нашето външно министерство се надяватъ, че въпроса за влигането на секвестра на българскитъ имоти въ Румѣния, непременно ще получи едно благоприятно положително разрешение, при новия режимъ въ Румѣния.

Военното положение въ Добруджа

Букурещъ, 21. Опредѣлена е зоната на военното положение въ Добруджа. Тази зона обхваща една ивица широка 10 к. м. покрай границата, отъ с. Чамурлий, Байрамъ Бунаръ — Акадляръ — Антимово.

Военнитъ сѣдилища се довършатъ завеленитъ при тѣхъ дѣла.

Онова, което може да подкопае устоитъ на една организация е безсъвестността на иѣкои зле дисциплинирани нейни членове, които умишлено експлоатиратъ довърнето на своитъ другари, за свои лични и егоистични цели.

Нашата преса за промѣната въ Румѣния

Прѣпорещъ (19 XI) пише: „Властта въ Румѣния е поета отъ националъ-цариниститъ, начело съ Юлиу Ману и Вайда Венели, които наистина създадоха втория фокусъ на нова Румѣния, следъ първия — на либералитъ. Другитъ румѣнски партии сж отдално, слаби и неспособни да се групиратъ за трайно време. Фигурата на професоръ Йорга е твърде известна и популярна, но при него учениятъ прѣчи на политиката, а политикитъ сериозно накарва обективността и дълбочината на учения. Така, професоръ Йорга стана единъ яловъ алахимикъ на румѣнската интелекция.“

Новото правителство нѣма да се различава особено много по външната политика на Румѣния, то обещава, обаче, да даде значително различенъ курсъ на вътрешната политика. Главната нужда на Румѣния е да се озониратъ държавната машинерия. Дали националъ-цариниститъ ще успѣятъ, а несъмнѣно, че тѣ желатъ това, ние не се решаваме да предричаме. Борбата ще биде сериозна, защото и двѣтѣ страни сж силни.

Може да се очаква, че режимитъ за малцинствата ще се подобри, като паралелно съ това, тия малцинства взематъ и по-близко, по-скрепно участие за преустройството и общия напредѣкъ на Румѣния. Но и въ тази областъ, националъ-цариниститъ ще срещнатъ много прѣпятствия. Ако има сериозно решение и непреклонна воля, малцинствата въ Румѣния могатъ да се надяватъ на по-добри дни. Но ако режимитъ на малцинствата не се подобри, въ Европа има твърде сериозни изгледи, да се намѣстятъ и официални и неофициални сръби въ полза на малцинствата.“

А в. Демократически Словоръ (19 XI) като говори на обширно за вътрешната и външната политика на новото румѣнско правителство, между другото, пише и следното:

„Има и единъ трети въпросъ отъ голѣмо значение за постигане на солидно държавно единство — това е въпроса за малцинствата и вътрешната колонизация, но въетъ отъ вътрешната, а не отъ външния, международно гледище. Тука гледищата и надеждитъ сж най-разнообразни. Едно е сигурно, че Румѣния ще продължава да търси окончателното асимилане на малцинствата, по начинъ, който ѝ създава най-малкитъ международни затруднения. Но какво ще биде практическото придвижение на таа формула? Дали то ще се покрива съ методитъ на старото правителство, или ще се навкрятъ нови, по-удобни пжтища, това ще можемъ да разберемъ, следъ доста дълъгъ периодъ отъ време, който ще ни позволи да сждиме не по думитъ, а по дѣлата.“

Ако новото правителство успѣе да даде правилно разрешение на въпроситъ за вътрешната консолидация на държавата, то ще изпълни една задача отъ голѣма историческа важностъ за румѣнския народъ.“

ЦАРАНИСТКИ СЕНАТОРЪ ПРОТИВЪ ОТНЕМАНЕТО НА ДОБРУДЖАНСКИТЕ ЗЕМИ

На 4 март 1926 год., ромънският държавник г. И. Ангелеску (националист) е направил питане по въпроса за отнемането земи от добруджанското население и раздаването им на колонистите.

На другия ден, в сената станали голъми скандали, при разглеждането на тоя въпрос. Предаваме разискванията така, както сж изложени в в. „Диминца“ от 6 март 1926 год.

Заседанието на сената се открило във 3.30 ч. от г. С. Николаеску. Присъжствували сж министритъ: ген. Въртойану, Н. Кирку еску и Лепедату.

Ермил Панграти взелъ думата, за да заяви: между партиитъ може да има различия отъ политическо естество. Когато е дума, обаче, за интереса на нацията, тръбва да направимъ свещенъ съюзъ.

Той отговорилъ на съобщенията за извършенитъ беззакония въ Добруджа и добавилъ, че не тръбва да се фаворизиратъ малцинствата, въ ущърбъ на националнитъ ромънски интереси.

Романъ (либералъ) се присъединилъ къмъ Панграти.

И. Ангелеску станалъ и заявилъ: тия двама господа не сж познати въ Добруджа, дето властта ги избра.

Поставенъ е единъ извънредно важенъ въпросъ: събъствениостта въ Добруджа.

Вервь чести преживяния и клопане по банкитъ, оракторъ продължилъ:

— Сжествуването на ромънската държава тръбва да се базира на правото и законността. Не може да вземемъ благата отъ хората, на които тй принадлежатъ, — защото, рано или късно, ще бъдемъ прину-

дени да имъ ги върнемъ — както направилъ правителството съ унгарцитъ въ Трансилвания.

Вие, господа либерали, се избрахте въ Добруджа, обещавайки на населението, че ще възвърнете земитъ. Така бъ избранъ и тй, г-нь Панграти.

Панграти — не е върно.

Ангелеску — моята партия и азъ се ангажираме да поправимъ несправдата, направена на малцинствата (позицията ржкопльска). Цялото население — и турско и българско — иска да живее въ сърцето на велика Ромъния. Да не постъпваме враждебно спрямо това население за да го спечелятъ неприятелитъ ни.

Мехмедъ Али — въ Добруджа 65% отъ населението е турско.

И. Ангелеску — не е върно. Прекъсванъ на няколко пъти и обиданъ отъ либералитъ, оракторътъ заявилъ, че българското население нма никаква вина и че оземляването въ Добруджа не може да става по беззаконенъ начинъ, защото на твърде много хора сж били отнети собственитъ имъ земи.

Речта на г. Ангелеску се свършила съ голъмъ скандалъ. Панграти се почувствувалъ обиденъ и поискалъ думата за лична обяснение и нарекълъ г. Ангелеску демагогъ. На това, последниятъ отговорилъ:

— Азъ не съмъ демагогъ. Съмъ ромънецъ. Можя се да върша въ четвъртъгълника дълота на Ромъния, за спечелване душитъ (бурни оваци). Ако се върши една умна политика, българи и турци ще дойдатъ сами подъ skutа на ромънски народъ.

Когато Панграти се опиталъ да върази нищо, оппозицията го освиркала.

ЧУЖДЕНЦИТЪ

За промъната на ржкима въ Ромъния

Коментирайки извършената историческа промъна въ Ромъния, „Манчестъръ“ пише:

Политическата криза въ Ромъния завикана отъ оставката на Братияну, наречено, либерално правителство, е издана шена съ повикването на власт на национално-селската партия съ г. Юлиу Маниу, министъръ-председателъ. Отъ обяснение дадени на печата отъ г. Братияну, че неговата оставка се дължи на факта, какъто е вие, „невъзможно, да продължи своята мисия“ успехъ е очевидно, че той е застаенъ да подаде оставка отъ чуждитъ банкери, които отпускатъ възстановителния заемъ, като о поискали много право и умъство, усложнявайки на заемния договоръ и отъ г. Маниу, като водител на опозицията. Тръбва да се напомнимъ, че г. Маниу, по-рано бж заявилъ, че национално-селската партия нма да приеме задълженията по заема сключени отъ негово правителство.

Братияновата олигархия и реакционните сили, които я подкрепятъ сж отхвърлили страна за момента — или може би, ще го по-правилно да се каже, че тж сж извадени за угодно да се дръпнатъ настрана — и преходътъ отъ авторитария къмъ демократи не ще се извърши въ единъ денъ, въ една страна, тѣй политически назаднала, какъто е Ромъния.

Национално-селската партия е мисела да въ страната, но не е невътроятно нейни водители да се укажатъ съ недостатъчни управителски способности, особено когато изправени срещу една опозиция, водена отъ г. Винтила Братияну и неговия пръвъ помощникъ г. Юлиу Дука. Тѣхната политика всякъ въроятност, ще бже да остане водителитъ на селско-националната партия да се объркатъ, при увьреността, че когато дойде благоприятенъ моментъ, ржкискиятъ съветъ — който е създаденъ отъ Братияновци и който ще упражнява права на короната още много години — ще избере национално-селското правителство тй безъ ремонно, както покойниятъ кралъ Фердинандъ се отвърта отъ правителството, ржкиски отъ трансилванския националистъ, г. Вилъ Воеводя въ 1920 година, когато Братияну произва своето желание, по това време, взематъ властта отъ него.

Политически духъ въ Ромъния не се е промънилъ мж презъ последнитъ осемъ години. Когато насоквитъ икономически усложнения, кой сж главната причина на сегашната криза, даде уредени, „старата клика“ ще знае какъ да си осигури контрола на правителствената машина отново.

На „Кориере дела Сера“ съобщаватъ се Букурещъ:

Държането на разнитъ партии и политически групировки спрямо новото правителство е решително враждебно. Либералната партия се проявя така, още въ първия моментъ. Въ речта, която е държалъ въ последното събрание на либералскитъ представителъ Братияну обвинилъ открито война на национално-селскитъ правителство, което счита като опаснитъ опити, било поради липсата на политическа опитност на членоветъ на правителството, било поради анархистичния духъ който национал-цараниститъ въ единъ време на продължителното си опозиционно състояние въ народнитъ маси.

Характерно е обстоятелството, че либералскитъ министри не предадоха, свободенъ обиваитъ, министерствата въ ржцетъ на новитъ министри. Тѣ се ограничиха да свиятъ чиновничитъ, за да се споговуватъ съ тяхъ, отъкъдето на новитъ министри

сжщо и групировкитъ, ржководени отъ проф. Йорга и ген. Авереску, проявяватъ силно неприязнитъ, спрямо новото правителство, което откажватъ като правителство на плочитъ и тѣ на социалната умраза. Тѣ го обвиняватъ, че е направилъ невъзможно обединяванетоъ на сжтрудничеството на всички сили, отъ която страната има голъма нужда въ тия турбулентни времена.

На 4 стр.

Положението въ Добруджа.

Тръко-турската комисия по малцинствата

И гърцитъ като власти

Ангора, 18 ноември (Ан. Т. А.) Водителътъ на турската делегация въ смъсената комисия за размъна на населението, Джемалъ Хюсни бей, направилъ предъ представителитъ на печата изъяснения, въ които каза, че комисията е започнала анкетата си въ Одринъ и Улуъз Кюрюк, където презъ последнитъ дни бже избрало голъмъ брой турско население. Комисията е открила, че турцитъ сж били жестоко малтретирани. Започнатата въ Одринъ анкета по преследването на бѣжанцитъ, потвърждава онова, което е видно въ западна Тракия. Гръцката комисия се опита да ограничи работитъ на анкетната комисия и не искаше да бждатъ изслушани тѣжителитъ. Въ едно писмо, отправено до председателя на комисията, турската делегация настоя за пълна свобода на изказване, безъ никаква ограничание на тѣжителитъ, и заяви, че въ противенъ случай, ней не остава нищо друго, освенъ да си замине обратно. Положе гръцката делегация не пожелала да вземе въ съображение това условие, комисията не можеше да продължава работата си и тръбваше да се завърне.

Турскитъ делегати констатираха презъ време десетдневната анкета, че положението на мюсюлманитъ въ западна Тракия е много по-плачевно, отколкото се възража. Обаче, по-голѣми полярности не могатъ да бждатъ дадени, преди комисията да е съставила доклада си.

Добруджанскитъ конгресъ

Дневниятъ редъ на добруджанския конгресъ, който ще се състои отъ 25 — 27 т.м. въ Шуменъ, е следния: откриване отъ председателя на Съюза на культурно-просъвителнитъ дружества „Добруджа“ г. Хар. Стефановъ; цели и тактика на добруджанското движение — рефератъ отъ Ас. Господиновъ; оземляването на добруджанци — рефератъ отъ Д. Симеоновъ; организация и дисциплина — рефератъ отъ П. Господиновъ и др.

Данскитъ комитетъ при Съюза е избоботилъ и подарилъ на изп. комитетъ едно копринено знаме, което преди откриването на конгреса ще бже осветено отъ варненско-преславския митрополитъ Симеоны.

Ромънската социалдемократия и новата властъ на Маниу

Искане за промъна на избирателната система. — Прокорване пропорцията

Още въ началото на избухването на правителствената криза, преди още Маниу да бж съставилъ кабинета, ромънската социалдемократия издигна искането за безусловното разтуряне на днешния либералски, избранъ съ нечуванъ тероръ парламентъ и произвеждане свободни избори, защото само по тоя пъкъ може да се отиде къмъ едно по-добро управление.

Ведно съ това ромънската социалдемократия се бори и за лозунга — промъна на днешната реакционна избирателна система и провеждане пропорцията.

Следъ поемането на властятъ отъ страна на Маниу, ромънската социалдемократия, който се бори въ последнитъ избори въ блокъ съ национал-цараниститъ, срещу братияновата кървава реакция, се поставя въ едно значително по-благоприятно положение.

Естествено, че въ изборитъ, който ще се произведатъ идущия месецъ въ Ромъния, социалдемократията ще завоюва повече позиции; тя сигурно ще добие и своето парламентарно представителство.

Това представителство би било доста значително, ако разтурени парламентъ би гласувалъ преминаване къмъ по-справедливата изборна система — пропорцията. Но поради неговия либералски обивъ, това се е указало невъзможно.

Бждация парламентъ по обещанието на Маниу, щлъ да гласува пропорцията.

Ромъния предъ стресения

Отъ Берлинъ съобщаватъ въ София, че макаръ и вън отъ властия, бившиятъ министъръ председателъ Братияну и неговитъ дружествени кадаръ, но и на всички финансови и стопански предприятия, Мънчо е да се върва, че така силно организираната финансово-либерална партия ще бже разоржжена. Стойката нац.-цараниститъ, председателствувана отъ г. Маниу, сж невъзможни, а тж могатъ да докаратъ и до социални стресения.

Николаев

Помежду да обърнемъ погледъ къмъ Добруджа

Подобно на Тракийци и Македонци, на насъ ний бащини огнища и доидохме да видимъ разтура на окръжавенитѣ сѣрца майка България. Не вкусили още отъ слатитѣ земи, ний, младитѣ добруджанци ове, се скитаме, немилѣ недраги, по градове села и изпитваме ужаситѣ на мизерията, то бедната ни покровителка не може да ети.

Злата съдба не пощади нашитѣ майки и дци; тя жестоко уни своитѣ крѣвѣѣ бичъ разпура изъ основи нашитѣ семейства. Шитѣ майки далечъ отидатѣ, безъ да ятъ участа на своитѣ синове; сестритѣ ги схватъ подъ тежкия гнетъ на робството. Ний чуваме, какъ синъ, отъ 10 години, не пѣлъ майка, баща. Тѣ умиратъ безъ да датъ оросени отъ кристалнитѣ сълзи на новна обичь; отъ далеко — само четемъ; рдцата ни се жксатъ и ний прокливаме адисника.

Млади добруджанци! Македония е порока, но македонцитѣ; младитѣ македонци готѣтъ съ ентузиазмъ, организирани въ елжеки групи; ний чуваме тѣхния гласъ ко да се издига за свободата на измжа Македония.

Нима нашата родина не е скъпа за насъ? Нима ний за винаги ще се простимъ съ Силистра, Гюла, Добричъ, Тутраканъ и хубавитѣ плодородни села? Нима ще скриваме отъ погледа си величественитѣ латни поля, които красѣтъ нашата родина? Не! трѣбва да бжде отговора на всѣки добруджански младежъ, оставилъ мило и драго, да изпита мръсотитѣ на коварния подлитникъ. Ние всѣки трѣбва съ жаръ да работимъ, да се организираме въ младежки добруджански групи и спѣтъ като съимитѣ закрепнатъ и станатъ мошни, да помешемъ борбата реломъ съ нашитѣ бащи, да стрѣшимъ веригата на роба, които сж и наши вериги.

Нека оставимъ беснитѣ надпрепускания на партизански страсти и се сплотимъ, защото въ миналото сплотеностѣ бже изгнала нашето племе, до завидно положение.

Нека всѣки младежъ добруджанецъ си спомни за роденя край и тамъ, гдето за прѣвъ пѣтъ го е озарило слѣщето, де при баща и майка е преживѣлъ най-славнитѣ минути — и се организира, защото само съ здрава организация и силнен духъ ще постигнемъ идежитѣ си, ще прегрѣнемъ родна земя и ще обичнемъ затылканитѣ гробове на майки и бащи.

Сждбата на малкото съглашение

Жжитѣ му извадени. Значението му бързо пада

Лондонскитѣ „Дейли Мейл“ въ една статия отъ полковникъ Алфредъ Стейдъ дава следнитѣ оценки за малкото съглашение:

„Политически промѣни

отъ грамадна важностъ бързо създаватъ едно по-друго положение отъ онако, което съществува въ централна Европа отъ мирнитѣ договори насамъ. Малцина хора, дори въ засенгатитѣ страни, схватѣтъ дълбокитѣ измѣнения, които ставатъ въ устройството на Малкото съглашение, този тринственъ съюзъ отъ Чехословашко, Югославия и Ромѣния, които е основата на дипломатическата постройка на централната Европа отъ войната насамъ.

Посещението, което краль Александъръ сръбски

прави сега въ Парижъ, макаръ и въшно да е една кралска разходка, въ сжщностъ е крайната точка на процеса на постепенното раздѣлене, което продължава отъ дѣлото, между тритѣ държави.

Малкото съглашение бѣ образувано главно, за да предотврати връщането на хабсбургската династия. То бѣ дейно насърчавано и закрѣпено отъ Франция за помощъ, срещу възможнотъ германско нападение. Франция снабди армията на Малкото съглашение съ всѣки и изпрати голѣми военни комисии, начело съ френски генерали, за да организиратъ армията му.

Тази година, обаче, разпеление заплава всѣка една отъ тритѣ държави, които го съставляватъ. То е най-многу напреднало въ Югославия, където е най-сериозно, защото югославянската армия е най-силна отъ тритѣ.

Югославия е едно изкуствено създаение.

То е комбинация, съставена следъ войната отъ три народа. Тѣ се различаватъ помежду си по религия, култура и дори по езикъ, до известна степенъ. Следъ убийството на тѣхния водителъ Радичъ, хърватитѣ искатъ пѣлна автономия.

Разединението въ Югославия и въ нейната армия е улашно ромънското и чехското правителство. Миналитѣ месеци дръ Мачекъ, хърватскитѣ водители, наследникъ на Радичъ, бѣ настоятелно поканенъ въ Прага. Даденото обяснение за неговото плуване въ то, се той искаше да се види съ г. Рамайер Макдоналдъ, които по това време бѣ въ Прага.

Онова, що стана, обаче, бе, че дръ Мачекъ има една драматична срѣща съ дръ Масарикъ, старитѣ президентъ на Чехословашко и съ дръ Бенешъ. Съ сълзи на очи дръ Масарикъ молише Мачекъ да спре хърватското автономистко движение.

Дръ Мачекъ отговорише, че хърватитѣ смятатъ да продължаватъ твърдо своята политика, заещана отъ Радича.

Тогѣва френското правителство предприе незабавни действия. То покани краль Александаръ въ Парижъ, за да се уведоми отъ него точно, доколко политическото разединение на Югославия е отслабило нейната армия, като боева сила.

Другия членъ на Малкото съглашение,

Ромѣния, не е въ по-добро положение; нейната армия не е още снабдена достатъчно модерно и добре. Страната едѣва изтъгна гражданска война тази година, а идането на властъ на Ману сега, безспорно, никакъ не е засилило общата кауза на Малкото съглашение.

По име, Малкото съглашение може да продължава да съществува. Но за целиятъ, за господствуване надъ централна Европа, неговитѣ злѣби вече сж извадени и значението му, като международенъ факторъ, бързо пада.

Четете и разпространявайте в. „Добруджанска Борба“

Новото ромѣнско правителство и малцикствата

Декларацията на Манку

Ромѣнскитѣ министъръ председателъ, Манку е направилъ следната декларация, въпроса за малцинствата, предъ единъ рѣкъ кореспондентъ:

„Проблемата на малцинствата ще бжде вгледана споредъ важността си. Правителството ще я разреши чрезъ единъ организески законъ, съгласно постановленията на конституцията и духа на времето въ което живемъ“.

Декларацията на г. Вайда Воеводъ

На ромѣнския в. Лупта, (с. IX) съобщаватъ отъ Клужъ (Трансилвания): вжъ „Сибенбургитѣ Дойчесъ Тагелблат“ публикува една интересна декларация, направена отъ министра на вътрешнитѣ работи г. Вайда Воеводъ, предъ специалния пратеникъ на тоя вестникъ. Новото правителство — заявилъ г. Вайда Воеводъ — има най-искренното желание да извади въпроса за малцинствата изъ неговото сегашно положение, за да му даде едно окончателно разрешение. Ше потърсимъ една основа, която да постави въ съгласие интереситѣ на малцинствата съ най-върховнитѣ интереси на ромѣнската държава. Основнитѣ принципи, които ще ни ръководятъ при търженето на това окончателно разрешение, сж установени по единъ прекрасенъ начинъ, въ рѣшенията отъ Алѣ Юлия.“ — Следъ това новия министъръ на вътрешнитѣ работи е извазѣл надежда, че презъ изборната борба ще е намѣри начинъ, за да се изключатъ всѣжки борби между партиитѣ, а най-вече между малцинствата.

Курентуль (17. XI): Въ връзка съ репортеритѣ, които се водѣтъ между правителството и малцинствата, правителството е извазѣло желание да преговарѣ по отдѣлно съ законитѣ и маджаритѣ. Маджарската партия поискала едно споразумение, подобно на онова, което бѣ сключило съ аверсканитѣ правителството, обаче, до сега имъ е предлоило само предизборенъ съюзъ и разпредѣлане на мандатитѣ за народни представители.

„Адевърулъ“ (17. XI) публикува полъ српното заглавие една статия, въ която между друго се казва: Министрътѣ на вътрешнитѣ работи г. Вайда Воеводъ заявилъ съ истинността, които то отличава, че основнитѣ принципи, които ще ръководятъ правителството при намирането на окончателното раздѣлане на миноритарната проблема, сж всъколенно установени въ рѣшенията отъ Алѣ Юлия. И наистина — казва се по-натаякъ въ статията — националното сѣбрание въ Алѣ

ба-Юлия на 1 декемврий 1918 година реши: 1. Всѣки народъ има право да бжде управляванъ на своя матеренъ езикъ; 2. Да се учи на своя матеренъ езикъ; 3. Да бжде сжденъ на тоя езикъ; 4. Всѣки тѣя права всѣки народъ да ги упражнява чрезъ своитѣ синове; ромѣни чрезъ ромѣни, унгарци чрезъ унгарци, и въ границитѣ на възможността. Прочее, г. г. Попъ и Вайда Воеводъ поематъ решително едно точно задължение отъ името на правителството и отъ името на бждещото парламентарно мнозинство. Трѣбваше да минатъ десетъ години на брожения и незадовоства, презъ които миноритарния режимъ служеше като главно оръжие за нападение и критика противъ Ромѣния — за да достигнемъ до една целъ, която иначе не можехме да избѣгнемъ. Бѣаме длъжни да разрешимъ справедливо въпроса за етническитѣ малцинства не само защото ни задѣлжава Парижкия договоръ, но защото тѣя го изискватъ важни държавни интереси. Какъ можеше държавата действително да се консолидира, ако имаме милиони граждани немодози, които увидициния режимъ на г. Ангелеску и други подобни закони, бѣха на пѣтъ да направѣтъ тѣя граждани врагове на ромѣнското кралство? Повтаряме и ние думитѣ, които министра на народното просвѣщение въ Прага, г. Миланъ Ходжа отправи къмъ камарата; какъ възла може да има чехословашкия народъ, ако съ стѣснителния режимъ вѣще да направѣ чехи десетъ или сто германци или маджари? Дължностъ на правителството е да прирѣжи етническитѣ малцинства къмъ държавата съ колкото се може по-широки културни свободи, съ по-добра администрация и съ изгодно включване на икономическитѣ интереси на малцинствата, въ общата икономическа структура на държавата.

Унгарцитѣ искатъ ревизия на Трѣшаконския договоръ

Повече отъ 2000 протестни събиания

Завчера въ неделя на 18 т. м. въ цѣла Унгария сж стѣпали манифестации, съ които се искало миролюбивото ревизиране на Трѣшаконския договоръ.

Всѣки вестникъ обнародова статия въ полза на това ревизиране.

Съюзътъ на общественитѣ спружения устройвѣ въ столицата и въ провинциалнитѣ градове и села повече отъ 2000 събрания, на които биле акламирани възторжено рецитъ на ораторитѣ. Взетѣ биле резолюции, съ които се иска да се направѣтъ постѣпки предъ О. Н. за миролюбивото ревизиране на договора, възъ основа на чл. 19 отъ устава на Обществото на Народитѣ.

Какво става във Ромъния

Военното положение се вдига

Съобщаваат ни от Букурещ, че завчера в понеделник, 2 ч. сл. обед, врът председателя е билъ приет от регентския съветъ.

Г-нь Маню е поновилъ на регентството декрета за вдигане военното положение въ всички градове и села на 10 километра навътре от границата на Ромъния. Въ окръжията и околните центрове макаръ и да сж по-близо отъ 10 км до границата, военното положение се вдига.

Декретътъ, следъ като билъ подписанъ отъ регентския съветъ, билъ ратифициранъ и отъ министерския съветъ и влизалъ въ сила веднага.

Задържането на военното положение край границата се дължи и на констатираното раздвижане на българските войски по границата съ Ромъния.

Дава се обща амнистия

300,000 души ще бждатъ амнистирани

Издадена е била вече заповедъ за назначаването на една специална комисия, която да изработи законопроектъ за обща военна и политическа амнистия. Споредъ указанията, които сж дадени на комисията, амнистията ще засегне близо 300 хил. души. Дали амнистията ще запне и емигрираните въ България добруджанци, не е известно.

Указътъ за обща амнистия ще бжде публикуванъ на 1 декемврий, когато въ Алба Юлия ще се празнува десетгодишнината отъ обединението на Ромъния.

Нареждания за изборитъ

Министрътъ на вътрешнитъ работи съ окръжно до всичкитъ окръжни управители е далъ предварителнитъ нареждания въ връзка съ общитъ законодателни избори на 20 дек.

Промѣна въ администрацията

Новото правителство е предприело едно прощиване и размѣстване на висшия административенъ персоналъ. Всички стари префекти сж уволнени.

По аграрната реформа

Министерския съветъ разисква въпроса за аграрната реформа, и реши да се назначи г. Веригли Потарга, докторъ на правото, за технически съветникъ при министерството на държавнитъ имоти, съ специалната задача да усъвършенствува аграрната реформа. Г-нь Потарга ще се ползува съ праата на държавенъ секретаръ, докато по законодателенъ редъ бжде уредено държавно подсекретарство при министерството за държавнитъ имоти.

Конференция съ представителитъ на малцинствата

Министрътъ председателя г. Юлиу Маню е ималъ конференция съ графъ Бетленъ, водителъ на унгарската партия, съ Францъ — на немската и съ Филадельманъ — на еврейската партия, въ връзка съ предстоящитъ избори.

Министерския съветъ издаде едно коомичко въ връзка съ гая конференция. Въ него се опровергаватъ лансираниѣтъ съобщения, че е разисквано по въпроса за малцинствата.

Въпроса за малцинствата няма да може да бжде използванъ вече за изборни пазарлъци. Той ще бжде разрешенъ съ специаленъ законъ, който ще бжде внесенъ въ новата камара веднага следъ нейното свикване.

За да се даде възможность и на малкитъ партии да взематъ участие въ всички изборни колегии, взе се решение държавата да понесе разходитъ на партиитъ за хартия, като ги плащатъ само печата. А за да се поставятъ кандидатури въ всички колегии, разхода е седемъ милиона леи. По такъвъ начинъ ще се даде възможность и на малкитъ партии на малцинствата да участвуватъ въ изборитъ.

Издаде се нареждане во администрацията да не се бърка въ изборитъ. Въ избирателнитъ мѣста да няма полиция и да се гарантиратъ напълно свободни избори.

Въ правителственитъ кръгове се твърди, че на първи декемврий ще бжде дадена голъма политическа амнистия. Не е още известно колко души ще засегне.

Какво става въ Добруджа

Съобщавагъ ни отъ Силица: Вестята за падането на Братиню и поемане на властта отъ Маню, се посрещна отъ цялото население въ града и окръга съ неопикуема радост. Всички сж вътрени, че за Добруджа и добруджанци ще настане новъ ера при управлението на национално-парансититъ. Досегашниятъ префектъ е уволненъ. На негово мѣсто е назначенъ Мелиондо — силицестрски адвокатъ, арменецъ по произходъ — единъ извъредно много добъръ и благороденъ човекъ. Кусура му е тозкъ, че е много мекушавъ и има опасность, да не поладне подъ влиянието на старитъ хиени — Пуцере, Зуга, Хицдеуску и пр., които дирижиратъ цицарскитъ изпълнения надъ българското население. Упориго се говори, че тая последнитъ сж винушли на цицаритъ да засилатъ сега още по-вече терора надъ българитъ, за да ги предизвикатъ къмъ реакция и да комприментиратъ новата властъ. И изглежда, като, че ли тозкъ се оправдава. На много мѣста, и българии, и турци сж бити и изтезавани.

А завчера, безъ какъто и да е поводъ, цицаритъ въ с. Царъ Асеново, Аккалъндарско, убиха българина Василъ Тончевъ. Новата властъ, обаче, изпълни дългътъ си. За пръвъ пътъ, отъ толкова години насамъ, отъ какъ цицаритъ беснеятъ въ нашата хувава земя, убититъ цицари 6—7 души, близока залювени, вързани и оковани, и подъ строгъ довой, докарани въ Силица въ затвора. До сега, такава нѣщо не се знаеше. Каквото и да направиха, цицаритъ си оставаха неотезпокоявани. Казватъ, че войскови, отдѣления присътитъ сега по селата, ги обезоружавали. Цицаритъ, обаче, си криели оружичето въ дворовѣтъ на българитъ, които обвинявали въ предантизъмъ.

За да се постави край на тѣзи изстжления, една делегация отъ селско-работнически блокъ, съставена отъ М. Макаевъ и М. Крчуцан — отъ страна на централния комитетъ, Коста Стоевъ и И. Сарафовъ — отъ комитета Силица, Хергия — отъ комитета Крайова, И. Крискусъ — отъ комитета Северинъ и селенитъ Ламбро — отъ комитета Прахово, се представили въ сѣботъ следъ обѣдъ въ министерството на вътрешнитъ работи и протестирали противъ върхвата и беззаконията, вършени отъ цицаритъ. Делегацията била приета отъ държавния подсекретаръ г. Ионическу, който обещае да изпрати единъ специаленъ инспекторъ на направи анкета. Той е поискалъ специаленъ меморандумъ върху всички факти.

г. Коста Стоевъ, бившъ силицестрски народенъ представителъ, заявилъ, обаче, че се страхува да не би инспектора, колкото и да е самостоятеленъ, да не бжде обкрженъ и повлиянъ именно отъ ония, които дирижиратъ беззаконията и убийства — Пуцеревицъ и компания.

Помощникъ министра Ионическу обещае, че лично ще посети наскоро военното село и ще анкетира случая съ убийството на Василъ Тончевъ.

Силица 20 ноемврий По нареждане на помощникъ министра Ионическу, тукъ пристигна инспектора на полицията Владимиреску, за да анкетира убийството на българина Тончевъ отъ цицаритъ въ с. Царъ Асеново. За идната седмица се очаква да дойде и саяия помощникъ министръ Ионическу, който ще провери анкетата и ще даде нареждания за гарантиране живота и имота на българското население. Цицаритъ продължаватъ да се държатъ нахально и презицикателно.

Жоьп цицарски издебателства

И тозъ чудо не бѣхне чували

Съобщавагъ ни отъ Тутраканъ, че цицаритъ и при новата властъ продължавали да вършатъ золуми и изгълнения надъ българското население.

Сега обхождани селата и на всички похубави жени и момичета, удряли по единъ белегъ на челото. Такъвъ белегъ тѣ поставя и на пѣцлеритъ на Никола Мариново отъ с. Висъ-Къю, Тутраканско, който нелавна оставилъ семейството си тамъ и избѣгалъ въ България. И когато семейството му сега искало да се изсели и дойде въ България, намесили се цицаритъ предъ тамъшнитъ власти и недопустили изселването на беззащитнитъ

момичета, като и заповедали при това, че властитъ, да не допуца за бждане изселването на ония жени и момичета, които иматъ поставенъ отъ тѣхъ белегъ на челото.

На 14 вечерята въ село Сарваню нѣколко българии се били събрали въ църквата крѣпя, гдето приказвали и пѣли. Узаното викали „ура“, около 20 цицари нападнали, чурили укримове и нанесли смелъ побои на нѣколко души: на Хр. К. Маню отъ гр. Русе сценили главата, също на Георги Петковъ и Аг. Станевъ.

Въ селото Гарана, колониститъ владѣи пребили на 3 ноемари сина на дядо Янко, защото имъ казалъ, че вече сж старингерпими съ своя тѣрнетския женитъ и портонето си натрапено гостуване. Караджу Кулинтъ Великовъ щѣлъ да бжде осветенъ отъ сѣхитъ, ако не билъ се притекалъ за помощъ горкениятъ — а вината на Кулинта била друга, освенъ че билъ изпренъ отъ поста да повика битиятъ селчинъ. Съобщаватъ ни сѣщо, че колониститъ люто се мекватъ на селото.

Едно нещастие на ромъно-българската граница

Единъ добруджанецъ убитъ и единъ раненъ. При какви обстоятелства станало нещастие

Завчера къмъ полунощю, на границата къмъ Ромъния, въ мѣстността „Бещетъ“ били забѣлзани отъ българския постъ за непознати лица, които се опитвали да преминатъ на наша територия, по нелегаленъ пътъ. Войникътъ ги предупредилъ да се предадатъ но имѣто това, тѣ започнали да бѣгатъ, стѣйки се да се укриватъ. Тогава постоянни войникъ стрелялъ върху тѣхъ и нанарилъ и двамата. Последнитъ били отнесени въ Караджа и тамъ се установило, че сж Иванъ Ив. Станчевъ, 43-годишенъ, отъ с. Кайбоджа и Георги Тихомировъ Христовъ, 48-годишенъ, отъ с. Гол. Кайнарджа Силицестренско.

Въ общинското управление на с. Караджа Ив. Станчевъ починалъ отъ ранитъ си.

Цицарска депутация при Маню

Делегация отъ 8 цицари начело съ който си Мишу, който билъ кандидатъ за общински представителъ следъ, като се представила завчера на Вайда Воеводъ, явила се и предъ Мѣръ председателя г. Маню.

Г-нь Маню не ги е приелъ въ кабинетъ си, а излизайки отъ Министерския съветъ ги е изслушалъ на двора. Цицарина Бартоломео изложилъ исканията на колониститъ, какъ сж следватъ:

1. Правителството да имъ заплати имота и имота, които сж застрашени отъ добруджанскитъ българии.
  2. Да имъ се обещаетъ запазенето на оржичето, което не имъ е било толкова необходимо за защита, колкото да имъ спомогатъ за роднитъ мѣста.
  3. На чело на окръга да се постави единъ трансилванецъ.
  4. Да се постави въ правителствената листа единъ цицаринъ, който да защитаватъ въ парламента интереситъ на колониститъ.
- Г-нь Маню е отговорилъ, че владѣителъ на правителството е длъжно да гарантира и защити живота и имота на всѣки гражданинъ какъвто и да е той. И правителството изълзни тоя си дългъ.

Добруджа, както и цяла Ромъния, има нужда отъ спокойствие и редъ, за да можатъ народътъ да заработятъ за своето и за това държавата преуспяване. И безъ да има общъ шае мещо, казалъ имъ, че правителството ще проучи исканията имъ.

За сведение ка читателитъ на аботашитъ ка бесшика

Понеже целия редакционенъ комитетъ ще бжде заангажиранъ презъ идната седмица съ конгреса, то следния брой 6 отъ в „Добруджанска борба“ ще излезе въ четвъртъкъ на 6 декември т. г. И за въ дждаше, той ще меклиза редовно всѣки четвъртъкъ.